

av etisk refleksjonsmodell, en modell som tilstrebes brukt også innen tannhelse. Automoprinsippet er viktig og det vektlegges hvordan helsetjenester gjennom sitt virke skal styrke menneskeverdet. I samtale med mennesker med rusproblem understekes i flere kapitler behovet for å reflektere over eget menneskesyn og møte pasientene med respekt og uten moralisme.

I kapittelet om rusmidlenes virkninger og skadevirkninger gis en god systematisk oversikt.

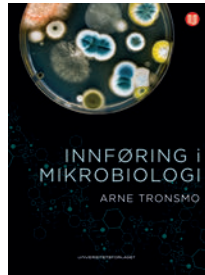
Å snakke med mennesker om deres bruk av rusmidler er vanskelig, men det er likevel nødvendig i sammenhenger, også med oral helse. Av spesiell interesse for tannhelsepersonell er kanskje derfor kapittelet om tidlig intervensjon, hvordan man skal ha en konstruktiv samtale med personer som kommer akutt til sykehus. Tilsvarende kunne tenkes for pasienter som har akuttstader i munnhulen eller der det på annen måte kommer frem at pasienten har et helseskadelig bruk av rusmidler. Teori og eksempler på hvordan man kan bruke motiverende samtale for å endre alkoholvaner er godt og nyttig lesestoff.

Kapitler om behandlingstilbud og organisering av rusarbeid gir også tannhelsepersonell en oversikt som kan være nyttig dersom man ønsker å hjelpe pasienter videre. Vi har en etisk plikt til å henvise videre problemstillinger utenfor vår kompetanse

Som oppsummering må det fra et tannhelsefaglig perspektiv kommenteres at boken har en stor mangel ved å ikke inkludere tannhelseproblematikk men som et tilskudd til å øke kunnskap om rusproblematikk og få økt kompetanse om hvordan hjelpeapparatet fungerer kan den være nyttig, også for tannleger og annet tannhelsepersonell.

Cappelen Damm. Oslo 2018. 277 sider.
ISBN 978-82-02-53263-5

Tiril Willumsen

Arne Tronsmo:

Innføring i mikrobiologi.

Godt, men litt gammeldags om generell mikrobiologi

Det finnes få lærebøker om mikrobiologi på norsk, og derfor er «Innføring i mikrobiologi» både viktig og sårt trengt. Boken er grundig med gode forklaringer og fine illustrasjoner. Men der forfatteren Arne Tronsmo klarer å gi en innføring av grunnleggende kjemi for videre lesing, mangler mye av den nye kunnskapen vi har fått om bakterier de siste årene.

Mikrobiologi er et stort fag og det er et ambisiøst prosjekt å skulle dekke alt i en lærebok. Til å være en innføring i dette sammensatte faget er denne boken er god begynnelse fordi den dekker bredt og er logisk oppbygget. Den står seg også godt til tross for at den ble utgitt allerede i 2016.

Boken begynner med et tilbakeblikk i mikrobiologiens historie, fulgt av en innføring i grunnleggende kjemi. Dette gir leseren et godt grunnlag for resten av boken. Foruten grunnleggende informasjon om de aller fleste mikroorganismene går boken gjennom hvordan vi kan se på mikroorganismer i mikroskop, hvordan de ser ut og deres metabolisme. Videre tar boken for seg mikrobiell vekst, og hvordan uønsket vekst kan begrenses og kontrolleres. Forfatteren klarer også på en enkel og grei måte å forklare viktige og kompliserte områder som mikrobenes genetikk og hvordan vi klassifiserer mikroorganismene. Antimikrobielle stoffer har fått et meget kort kapittel, og infeksjoner og immunologi er slått sammen til et kort kapittel. Mikrobenes rolle i naturen og i mikroskopiske

økosystemer er godt forklart. Boken er også innom bruksområder for mikroorganismer. Det siste kapittelet gir også en grei, men generell innføring i tradisjonelle og moderne molekylærbiologiske metoder som blir brukt innenfor mikrobiologien.

Forfatterens intensjon er at boken skal være egnet for bachelor-studenter i mikrobiologi, og studenter på innføringskursene i biologi og bioteknologi. Siden boken favner så bredt blir den veldig generell og mangler en del grunnleggende informasjon. For eksempel er delene om infeksjoner, bruk av antibiotika og andre områder som vil være viktige innenfor blant annet tannlegefaget noe overfladisk. Kapitelene om mikroorganismenes vekst og begrenning av vekst gir dog en del viktig og nyttig kunnskap for denne gruppen. Til tross for at boken er oppdatert på mikrobiologiske teknikker og metoder, fremstår den slik som mikrobiologiske læreverker har sett ut de siste 30-40 årene. Det har skjedd mye på det mikrobiologiske feltet i forhold til hvordan vi ser på mikroorganismene, og vi har funnet ut mye om hvordan mikroorganismer samspiller med hverandre og med andre dyr, mennesker og sine omgivelser. Dette blir også nevnt av forfatteren selv i forordet, men det mangler i boken. Det er noe små drypp her og der om biofilmer, mikroorganismenes kommunikasjonsystemer og samspill, men boken mangler et kapittel der denne nye forståelsen av mikroorganismene blir gjennomgått på en grunnleggende måte. Dermed blir boken hengende litt etter i forhold til andre engelske lærebøker. Det er synd, med tanke på at det er et stort behov for enn lærebok om mikrobenes på norsk.

Oslo: Universitetsforlaget; 2016. 383 sider.
ISBN: 9788215025926

Jessica Lönn-Stensrud